

Latvijas skolās darbu uzsāk KiVa bulinga novēršanas programma

Publicēts: 21.09.2023.

[Valsts kanceleja](#)

Šajā 2023./2024. mācību gadā vairāk kā 60 Latvijas skolas ir pievienojušās KiVa saimei, apņemoties ieviest Turku Universitātē (Somija) izstrādāto KiVa bulinga novēršanas programmu, kas ir pētījumos un pierādījumos balstīta un starptautiski atzīta metodika bulinga izplatības mazināšanai skolu vidē. Programmas ietvaros tiks veikts sistemātisks darbs, lai risinātu bulinga gadījumus skolā, novērstu jaunu gadījumu rašanos un mazinātu bulinga radīto negatīvo ietekmi uz sabiedrības kopējo veselību.

Uzsākot KiVa programmas ieviešanu, Rīgas Stradiņa universitātes Sabiedrības veselības institūts 2023. gada maijā veica skolēnu anketēšanu skolās, kurās šajā gadā tiek uzsākta KiVa programma. Veiktajā monitoringa pētījumā iegūtie dati rāda, ka problēma skolās ir satraucoša – pēdējo pāris mēnešu laikā bulingu pieredzējuši ap 40 % 1.-9. klases skolēnu. Turklāt 19 % no tiem skolēniem, kuri pieredzējuši pret sevi vērstu agresiju, no bulinga cieš jau vairāku gadu garumā.

Bulings nav īslaicīgs strīds vai kautiņš bērnu starpā, bet gan sistemātiska, atkārtota un apzināta rīcība – ģirgāšanās, iebiedēšana, pazemošana vai pakļaušana ar vardarbības draudiem, kas vērsta pret kādu no skolasbiedriem. Aktuāls kļūst arī kiberbulings jeb bulings digitālajā vidē, un bērni, kuri cieš no tradicionālā bulinga, bieži vien piedzīvo arī kiberbulingu.

2006. gadā Turku Universitātē izstrādātā bulinga novēršanas programma KiVa ir Latvijā pirmā sistēmiskā programma bulinga apkarošanai skolās, kas veiksmīgi ieviesta jau vairāk kā 20 valstīs. Kā rāda līdzšinējie ziņojumi par programmas darbību Somijā, Nīderlandē, Itālijā un citās valstīs, veiksmīga dažādu pušu partnerība palīdz mazināt vardarbību, un kopš KiVa ieviešanas bulings šo valstu skolās ir būtiski mazinājies.

KiVa programmas ieviešanas koordinatore Valsts kancelejā Sigita Sniķere uzsver: “Bulings ir aktuāla sabiedrības veselības problēma gan Latvijā, gan pasaulē. Tas var izraisīt ilgstošas psihoemocionālās sekas: cietušajam bērnam ar laiku var attīstīties depresija, trauksme, nomāktība, bērni var sākt lietot atkarību izraisošas vielas vai veikt paškaitējumu. Ja situācija netiek risināta, bērnos, kuri dara pāri citiem nostiprinās pārliecība, ka ar agresiju iespējams risināt it visu, savukārt cietušie ar laiku paši var kļūt par pāridarītājiem. Tostarp, bērni, kuri bulinga situācijās izvēlas neiesaistīties, pieaugot var adaptēt tās pašas problēmu risināšanas prasmes, kļūstot vienaldzīgi pret apkārt notiekošo.

KiVa programmas veiksmes atslēga balstās uz sadarbību starp vecākiem, skolotājiem un skolēniem. Taču, lai šī sadarbība varētu veiksmīgi notikt, KiVa skolās šī gada augustā norisinājās intensīvas apmācības, kuras vadīja licencēti speciālisti jeb KiVa treneres. Katrai skolai ir piesaistīta sava trenere, kura sniedz atbalstu programmas ieviešanā un palīdz apgūt metodiku veiksmīgai programmas īstenošanai visa mācību gada garumā.

Katrā skolā izveidotas arī KiVa komandas trīs profesionāļu sastāvā, kuras īpaši apmācītas bulinga gadījumu risināšanā.

KiVa programma balstās uz trīs galvenajiem elementiem: profilaksi, kas ietver nodarbības skolēniem, kuru laikā bērni uzzina par bulingu, trenē sociālās prasmes un rosina empātiju, individuālu gadījumu risināšanu (intervenci) jeb strukturētu un standartizētu veidu, kā skola rīkojas bulinga gadījumā, un monitoringu – ikgadējas aptaujas, kas ļauj digitāli sekot līdzi bulinga izplatības izmaiņām katrā skolā un valstī kopumā. Metodika paredz strādāt ar skolēniem no 1. līdz 9.klasei, taču īpaša uzmanība tiek pievērsta izpratnes par bulingu veidošanai 1., 4. un 7. klasē, kur ar grupu diskusiju, video, vizualizācijas vingrinājumu un mācību uzdevumu palīdzību tiek skaidrota cieņpilnu savstarpējo attiecību nozīme.

Bērni ir sabiedrības spogulis un nācijas nākotne. Tāpēc, lai veidotu veselīgu, iekļaujošu un labklājīgu sabiedrību, ir svarīgi rūpēties par bērnu emocionālo veselību jau šodien. Nerisinot problēmu, mēs atbalstām vardarbīgas un vienaldzīgas sabiedrības veidošanos nākotnē. Atslēgas figūras drošas un veselīgas vides veidošanai skolās ir pieaugušie, tāpēc ļoti nozīmīga programmas īstenošanā ir skolotāju iesaiste un vecāku atbalsts.

Šogad KiVa programmas pilotprojektam Latvijā ir pievienojušās vairāk kā 60 skolas. Skolu KiVa komandas ar KiVa treneru atbalstu ir gatavas aktīvi stāties pretī bulingam, novēršot vardarbību pirms tā radusies. KiVa komanda Latvijā turpina savu darbu, lai nodrošinātu iespējas programmai attīstīties un nākamajā mācību gadā programmu bulinga novēršanai varētu ieviest jau krietni plašāks skaits skolu.

KiVa programmas pilotprojektu Latvijā īsteno Valsts kanceleja sadarbībā ar komandu “uzvediba.lv” un Rīgas Stradiņa universitāti.

**Līdzfinansē
Eiropas Savienība**

**Nacionālais
attīstības plāns**

Rīgas Teikas vidusskola uzsāk unikālu programmu bulinga mazināšanai

Starptautisks skolēnu veselības paradumu pētījums, kas īstenots 45 valstīs, liecina, ka Latvija ieņem otro vietu bulinga izplatības rādītājos skolās. Lai rastu sistēmisku risinājumu, šogad 60...

20.09.2023.

[Valsts](#)
[kanceleja](#)

Latvijā ievieš starptautisku programmu "KiVa" pāridarījumu mazināšanai skolu vidē

Pāridarījumu un nīrgāšanās jeb bulinga izplatība Latvijas skolu vidē ir izteikti augsta – visaugstākā starp Eiropas Savienības valstīm, liecina OECD dati. 35 % skolēnu atzīst, ka vismaz pāris reizes...

02.03.2023.

[Valsts](#)
[kanceleja](#)

[Valsts kancelejas direktors](#) >

[Stratēģiskās komunikācijas un koordinācijas departaments](#)

Kristīne

Peļņa

Konsultante

 [+371 67082813](tel:+37167082813)

<https://www.mk.gov.lv/lv/jaunums/latvijas-skolas-darbu-uzsak-kiva-bulinga-noversanas-programma>